

Kodanikuühendus EESTI METSA ABIKS (EMA)

www.eestimetsaabiks.ee

20.12.2019

Hr Aigar Kallas
Riigimetsa Majandamise Keskus
juhatuse esimees
aigar.kallas@rmk.ee

Hr Andrus Kevvai
Riigimetsa Majandamise Keskus
Ida-Harjumaa metaskonna metsaülem
andrus.kevvai@rmk.ee

Pr Merle Pussak
Kose vald
vallavanem
merle@kose.ee

Hr Asko Lust
Nepcon OÜ
metsamajandamise ja tarneahela juhtaudiitor
alu@nepcon.org

Eesti Metsa Abiks ettepanek RMK lageraiekavade täiendavaks üle vaatamiseks Kose alevikus

Kodanikuühendus Eesti Metsa Abiks (EMA) pöördub Riigimetsa Majandamise Keskuse poole Eesti FSC Hea Metsanduse Koja liikmena, teavitamaks riigimetsa majandajaid sellest, et RMK metsamajandamiskavad lähevad vastuollu Kose elanike esitatud argumentidega Kose aleviku metsadesse plaanitud lageraiete vastu.

Vastavalt FSC säästva metsamajandamise sertifikaadi tingimustele peab RMK olema valmis läbima keskkonnaorganisatsioonidega nagu MTÜ Eesti Metsa Abiks kõrge kaitseväärtusega metsade inventeerimise ja kaitse osas, millele käesoleva pöördumisega ka tähelepanu juhime.

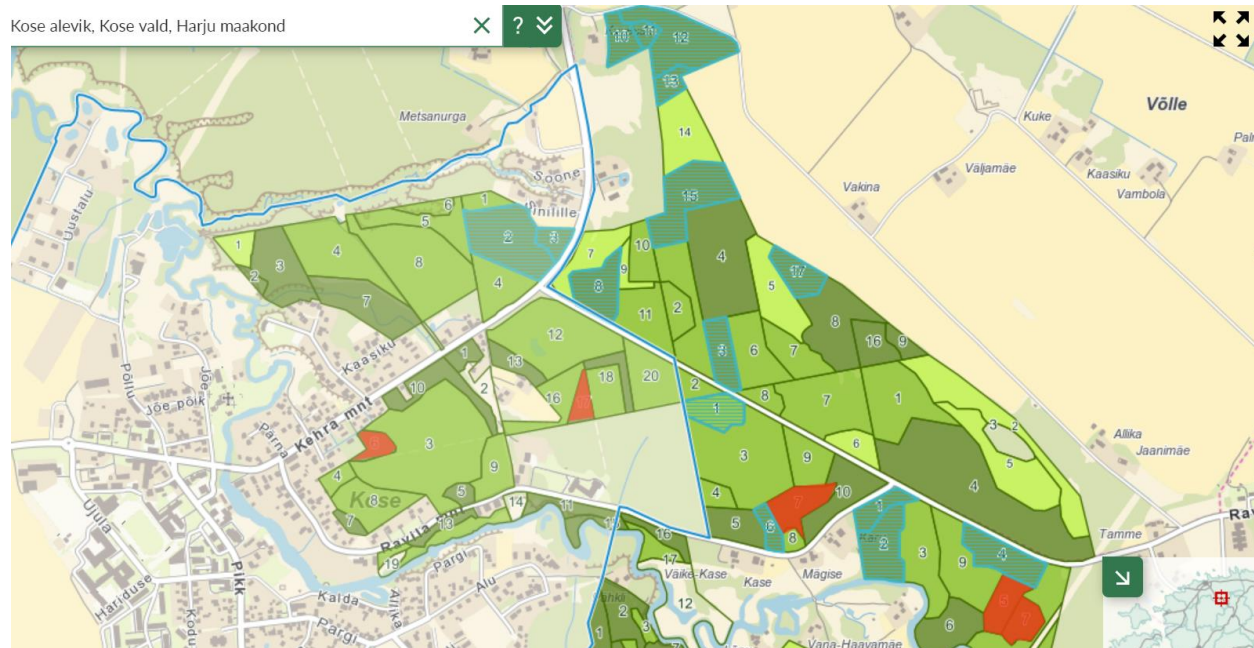
Viitame siinkohal järgmistele FSC sertifikaadi indikaatoritele:

- 9.1.5 MMO peaks olema avatud ning valmis läbima riigiasutuste ja keskkonnaorganisatsioonidega kõrge kaitseväärtusega metsade inventeerimise ja kaitse osas.
- 9.2.1 Suured MMO-d: kõrge kaitseväärtusega metsade määratlemisel peab konsulteerima kohalike huvirühmade ja keskkonnaorganisatsioonidega
- 9.2.3 Konsultatsioonid huvirühmadega peaks viitama sellele, et MMO arvestab järjekindlalt kõrge kaitseväärtusega metsadega ning kaitseb neid.

Eesti Metsa Abiks teeb ettepaneku vaadata lageraiekavad sõltumatute ekspertide kaasamisel ja ekspertuuringu tegemiseks ühte aastaringi võimaldades täiendavalt üle, kuna praegusel juhul on põhjendatud oht, et lageraietega kahjustatakse ülemääraselt nii Kose alevikus elavate inimeste elukeskkonda kui aleviku metsade ökoloogilisi väärtusi.

Ettepanek puudutab järgnevaid lageraiekavasid:

- Katastriüksus 33702:002:0588 eraldised 10, 11, 12 ja 13
- Katastriüksus 33702:002:0591 eraldised 2 ja 3
- Katastriüksus 33702:002:0317 eraldised 1, 2 ja 4
- Katastriüksus 33702:002:0316 eraldised 1 ja 6

RMK raiekavad Kosel: sinisega on viirutatud kavandatavad raied (katastriüksuse 33702:002:0588 eraldisel 15 on lageraie juba teostatud), punasega vääriselupaikadena ära määratud alad

Argumendid Kose metsade säästmiseks RMK kavandatud lageraietest

Katastriüksus 33702:002:0588 eraldised 10, 11, 12 ja 13

- 1) Antud hetkel on olemasolev mets ainukeseks kaitsetõkkeks ja idast tulevate tormituulte summutajaks.
- 2) Raie avab aleviku aktiivpõllumajanduse aladele, mistõttu võib eeldada, et peale lageraiet hakkavad ka pestitsiidid mööda avatud tuulekoridori inimeste majapidamistesse liikuma ja kohalikke elanikke otseselt kahjustama.
- 3) Lageraiete järel jääb alevikule avatuks ka Kose-Jägala maantee aktiivne liiklusvoog, mis samuti peale tuulekoridoride avamist nii heitme- kui mürareostusega kohalikele elanikele senisest suuremat survet hakkab avaldama.
- 4) Metsaga lõigatakse ära loomade ainuke koridor pääsemaks põhja ja loode suunas rändama.
- 5) Ohtu satuvad eraldisel 10 asetsev allikas ja suur kuklasepesa, kusjuures allikas kui selline on üks vääriselupaiga tundemärkidest.

Katastriüksus 33702:002:0591 eraldised 2 ja 3

Kõnealustele eraldistele jäävad kaitsealuse Rahksoone kõrvalharud. On selge, et kui lageraie läheb üle Rahksoone harude, siis kahjustab see ka Rahksoont ennast. Ala kaitsealuse Rahksoone ja Rahksoone harude juures vajab samuti kaitset, kuna rasketehnikaga läbi viidud lageraied kahjustavad Rahksoont ümbritsevat keskkonda ja sellega kaasnevalt ka Rahksoont ennast.

Katastriüksus 33702:002:0317 eraldised 1, 2 ja 4

- 1) Eraldis 2 asub Pirita jõe ääres ning jõekalda tõusunurk on üle 10%. Vastavalt Keskkonnaministri määrusele „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused“ § 17 lõige 2 punkt 2 on nimetatud asjaolu puhul tegemist vääriselupaigaga (jõgede ja järvede laugjad

kaldanõlvad, kus kalda tõusunurk mahub vahemikku 5–20° ning jõgi on laiem kui 5 meetrit), ning seetõttu on kõnealuse eraldise lageraie näol tegemist vääriselupaiga hävitamisega.

- 2) Eraldis 4 piirneb RMK enda poolt vääriselupaigaks märgitud eraldistega. Seetõttu on äärmiselt küsitav, kas vääriselupaika saab tervikuna säilitada kui kõrvaloleval eraldisel on teostatud lageraie. Mida suurem on kaitsealuse ala pindala, seda paremini on loodusväärtused kaitstud, seega oleks loogiline eeldada, et vääriselupaiga tunnused on ka vääriselupaigaks kuulutatud metsa kõrval ning selle ala praeguse VEP-iga liitmisel saaksid ala looduskaitsetelised eesmärgid paremini täidetud.
- 3) Eraldisel 4 asuvad ligi 100 aasta vanused puud, sh vanad haavapuud, mis on koduks haruldastele linnuliikidele.
- 4) Eraldisel 4 esineb kohalike vaatluste põhjal ka mitmeid kaitsealuseid linnuliike, kelleks on värbkakk (III kat), valgeselg-kirjurähn (II kat), väike-kirjurähn (III kat), hallpea-kirjurähn (III kat), laanerähn (II kat), mustränh (III kat), laanepüü (III kat).

Katastriüksus 33702:002:0316 eraldised 1 ja 6

33702:002:0316 eraldis 6 piirneb RMK poolt vääriselupaigaks märgitud eraldistega, seetõttu on äärmiselt küsitav, kas vääriselupaika saab tervikuna säilitada kui kõrvaloleval eraldisel on teostatud lageraie. Mida suurem on kaitsealuse ala pindala, seda paremini on loodusväärtused kaitstud, seega oleks loogiline eeldada, et vääriselupaiga tunnused on ka vääriselupaigaks kuulutatud metsa kõrval ning selle ala praeguse VEP-iga liitmisel saaksid ala looduskaitsetelised eesmärgid paremini täidetud.

Katastriüksuse 33702:002:0317 eraldised 1 ja 4 ning katastriüksuse 33702:002:0316 eraldis 6 asuvad maanteed 11122 Kose sanatooriumi tee ning 11123 Kose-Ravila-Nõmbra tee kõrval

- 1) Nimetatud teed ühendavad Kose ja Ravila alevikku, kus elab kokku üle 2800 inimese.
- 2) Muu hulgas kasutatakse teid aktiivseks puhkamiseks, seenel ja marjul käimiseks ning laste poolt kooli liikumiseks.

Kohalike elanike varasem kogemus RMK töödega Kosel

Kuue aasta eest teostas RMK lageraie katastriüksuse 33702:002:0588 eraldisel 14 lageraie, kahjustades selle käigus eraldisel asuvat allikat sellest üle sõitmisega ning allikat ümbritseva keskkonna laastamisega ja seda hoolimata sellest, et allika ümber peab olema kaitsetsoon 50 meetrit. Ehkki kohalikud elanikud on RMK-d allika kahjustamisest teavitanud, pole riigimetsa majandajad teinud seni midagi olukorra parandamiseks, nüüd soovivad nad aga raiuda uuesti piirkonnas asuvate allikate (mida leidub Kose metsades palju) ning kaitsealuse Rahksoone harude ümber, ähvardades kahjustada ka sealset erilist vee- ning seda ümbritseva metsa keskkonda.

Peale RMK teostatud lageraiet on metsas asunud allikas hakanud kinni kasvama

Kohalike elanike korrektne kaasamine raiekavadesse küsimuse all

28. mail 2019 toimus RMK kaasamisüritus Ravila maantee Ravila poolses otsas, ent hiljem on selgunud, et suurem osa Kose elanikest ei teadnud üritusest midagi, mida kinnitab seegi, et koosolekust võttis osa alla kümne inimese ehk vähem kui 0,2 protsenti piirkonna elanikest.

Muu hulgas võttis koosolekust osa katastriüksuse 33702:002:0588 eraldiste 10, 11, 12 ja 13 vahetus naabruses elav Kose elanik, kes soovis samuti raiete osas kaasa rääkida, aga seda tal teha ei lastud, öeldes, et kõnealused eraldised jäävad avaliku huvi alt välja. Seega oli kõnealuse koosoleku puhul tegemist puuduliku valmisolekuga selles osas, millised alad on ja millised ei ole kõrgendatud avaliku huvi objektiks, kuigi avaliku huvi peaks sätestama huvi ise, aga mitte RMK arvamus kõnealuse huvi osas.

Seni on Eesti Metsa Abiks esitanud RMK-le kaks pöördumist kohalike metsade kaitseks, aga kummagi pöördumise puhul pole RMK küsimusi tõstatanud organisatsioonile mingisugust tagasisidet andnud.

10. detsembril 2019 Kose vallamajas kohalike initsiatiivil ja valla korraldusel toimunud teavitusköösulekul juhtisid mitmed kohale tulnud tähelepanu sellele, et nad ei teadnud kevadel

toimunud kaasamiskoosolekust midagi ning said esmakordse teadmise lageraiekavadest siis, kui RMK oli metsades juba raieid alustanud. Ka väljendas RMK peametsaülem Andres Sepp kõnealusel koosolekul korduvalt seisukohta, nagu ei tohiks Eesti FSC sotsiaalkoja liikmesorganisatsiooni EMA esindaja Linda-Mari Väli kõnealusel koosolekul sõna võtta, kuna ta pole kohalik elanik.

Eeltoodust johtuvalt ei saa senist teavitust ega ka kaasamisprotsessi lugeda korrektseks.

Kuni pole toimunud korrektset kohalike teavitamist ja kaasamist, seni ei saa RMK lageraiekavadega edasi minna, vastasel juhul oleks tegemist FSC säästva metsamajandamise sertifikaadi tingimuste rikkumisega.

Juhime tähelepanu, et RMK metsadel on FSC säästva metsamajandamise sertifikaat, mis võimaldab RMK metsadest pärit puidu jõudmist konkurentsivõimelisele globaalsele puiduturule.

Kohalike kaasamise jm juhtumispetsiifiliste aspektide osas sätestab sertifikaat, et:

- 4. 4 Metsa majandamise planeerimisel ja tööde tegemisel võetakse arvesse sotsiaalse mõju hindamise tulemusi. Inimeste ja rühmitustega, keda metsamajandustööd otseselt mõjutavad, korraldatakse nõupidamisi.
- 4.4.3 Suured ja keskmised MMO-d: MMO peab demonstreerima, et kohalike elanike ja huvigruppide kaebused, palved ja kommentaarid on arvesse võetud ja/või neile on vastatud majandustegevuste kavandamisel ja ellu viimisel.
- 4.4.4 Suured ja keskmised keskmised MMO-d: Alad, millel on kohalikele elanikele eriline majanduslik, ökoloogiline, kultuuriline või hingeline väärtus peab kaardistama ning nende kaitseväärtused ja majandamisrežiim tuleb dokumenteerida.
- 4.5.1 MMO peab tegema kõik mõistlikud jõupingutused, kohalike elanike tavaõigusi, omandit, ressursse või elatusallikaid mõjutava kahju vältimiseks ning õiglaseks hüvitamiseks.
- 2. 3 Omandi- või kasutusõiguse vaidluse lahendamiseks valitakse asjakohane viis. Lõpetamata vaidluste asjaolusid ja seisu uuritakse sertifitseerimishindamisel põhjalikult. Mitut õigustatud poolt hõlmavate suurte vaidluste korral metsamajandaja sertifitseerimine harilikult lõpetatakse.
- 2.3.1 MMO ei tohi olla seotud ulatuslike ja mitmeid osapooli puudutavate vaidlustega seoses sertifitseeritud metsa omandi- või kasutusõigusega.
- 2.3.2 MMO peab vaidluste lahendamisel rakendama meetmeid, mis tagavad osapoolte kaasamise sisulisel ja lugupidaval viisil.
- 2.3.3 MMO peab säilitama kasutusõigustega seotud vaidluste kohta kirjaliku dokumentatsiooni.
- 2.3.4 MMO peab üles näitama selget progressi vaidluste lahendamisel.
- 5.5.2 MMO peab metsamajanduse planeerimise ja teostamise käigus arvestama aladega, mis on väärtuslikud puhkuseks, seente ja marjade korjamiseks ning jahiks.
- 6.5.6 MMO peab säilitama olemasolevaid puhverribasid metsaservades ning soodustama tormikindlate ja elujõuliste metsaservade (puhveralade) teket ja säilimist avamaastike ääres
- 9.1.2 Suured ja keskmised MMO-d: MMO peab läbi viima metsamajandamisüksuse hindamise, mis oleks piisav, et tuvastada kõik metsamajandamisüksuse osad, millel esinevad kõik järgnevad näitajad:

/.../

c) HCV3. Metsad, mis on ise või sisaldavad haruldasi, ohustatud ökosüsteeme, nagu Natura 2000 alad või metsa vääriselupaigad;

d) HCV4. Metsad, mis on olulised looduses kriitiliste situatsioonide korral (nt. valgla kaitse, erosiooni kontroll), nagu joogivee jaoks olulised alad;

e) HCV5. Metsad, mis on olulised kohalike kogukondade põhivajadusteks (nt. toimetulek, tervis);
/.../

f) HCV6. Metsad, mis on olulised kohalike kogukondade traditsioonilise kultuurilise enesemääratluse jaoks (kohalike kogukondadega koostöös identifitseeritud kultuurilise, ökoloogilise, majandusliku või usulise tähtsusega alad)

- 9.1.5 MMO peaks olema avatud ning valmis lävima riigiasutuste ja keskkonnaorganisatsioonidega kõrge kaitseväärtusega metsade inventeerimise ja kaitse osas.
- 9.2.1 Suured MMO-d: kõrge kaitseväärtusega metsade määratlemisel peab konsulteerima kohalike huvirühmade ja keskkonnaorganisatsioonidega
- 9.2.3 Konsultatsioonid huvirühmadega peaks viitama sellele, et MMO arvestab järjekindlalt kõrge kaitseväärtusega metsadega ning kaitseb neid.

Eeltoodust johtuvalt palume vaadata lageraiekavad sõltumatute ekspertide kaasamisel ja ekspertuuringute tegemiseks ühte aastaringi võimaldades täiendavalt üle, vastasel juhul eksib RMK eelpool viidatud FSC sertifikaadi tingimuste vastu.

Lugupidamisega

Linda-Mari Väli

kodanikuühendus Eesti Metsa Abiks

www.eestimetsaabiks.ee

kommunikatsiooni ja koostöö koordinaator

lindamari@estimetsaabiks.ee

56 288 472